

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 5.12.2007
COM(2007) 764 τελικό

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ**

**ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΓΙΑ ΠΙΟ ΙΣΧΥΡΗ ΚΑΙ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΗ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΑΜΥΝΤΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ**

{SEC(2007) 1596}
{SEC(2007) 1597}

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ**

**ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΓΙΑ ΠΙΟ ΙΣΧΥΡΗ ΚΑΙ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΗ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΑΜΥΝΤΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ**

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο ετήσιος κύκλος εργασιών της ευρωπαϊκής αμυντικής βιομηχανίας (υπό την ευρύτερή της έννοια) υπερβαίνει τα 55 δισεκατομμύρια ευρώ. Ισοδυναμεί με το 30% περίπου της παγκόσμιας παραγωγής και απασχολεί περισσότερους από 300 000 εργαζομένους. Πριν από 20 έτη, ο πραγματικός κύκλος εργασιών και ο αριθμός των απασχολούμενων είχαν περίπου διπλάσιο μέγεθος. Μετά το τέλος του Ψυχρού Πολέμου, οι στρατηγικές άμυνας επανεξετάστηκαν, υπήρξε ανασχεδιασμός των ευρωπαϊκών ενόπλων δυνάμεων και οι αμυντικές δαπάνες μειώθηκαν.

Η ανάπτυξη ισχυρής βάσης αμυντικής τεχνολογίας και βιομηχανίας (BATB) στην Ευρώπη εξακολουθεί να έχει θεμελιώδη σημασία για την Ευρωπαϊκή Πολιτική Ασφάλειας και Άμυνας (ΕΠΑΑ). Η ΕΠΑΑ σχεδιάστηκε με στόχο να αποκτήσει η ΕΕ την ικανότητα να αναλαμβάνει αυτόνομη δράση για την αντιμετώπιση διεθνών κρίσεων, με την επιφύλαξη των ενεργειών του NATO. Η BATB δημιουργεί τις απαραίτητες ικανότητες όχι μόνον για την εξασφάλιση της παγκόσμιας άμυνας, αλλά και για την αντιμετώπιση των αναδυόμενων προκλήσεων ασφάλειας. Μόνον μέσω μιας ανταγωνιστικής BATB θα μπορέσει η Ευρώπη να αποκτήσει την αυτονομία, την οικονομική δυνατότητα και την ικανότητα να συνεργάζεται σε διεθνές επίπεδο για την ανάπτυξη και την παραγωγή αμυντικού εξοπλισμού.

Η Ευρώπη διαθέτει αρκετές εταιρείες που είναι ανταγωνιστικές τόσο σε ευρωπαϊκό όσο και σε παγκόσμιο επίπεδο και οι οποίες παράσχουν ικανότητες παγκόσμιας πρωτοπορίας σε πολλούς κλάδους της αγοράς. Η ευρωπαϊκή βιομηχανία έχει επίσης τη δυνατότητα να παράγει όλα τα απαραίτητα μέσα για την αντιμετώπιση των παγκόσμιων προκλήσεων καθώς και να παρέχει στις δυνάμεις που δρουν εξ ονόματος της ΕΕ σε όλο τον κόσμο τον εξοπλισμό και τα συστήματα υψηλών επιδόσεων που χρειάζονται. Είναι σημαντικό να καθορισθούν με σαφήνεια οι ικανότητες που χρειάζεται να αναπτύξουν οι ευρωπαϊκές ένοπλες δυνάμεις για την αντιμετώπιση των προκλήσεων αυτών και ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Άμυνας (ΕΟΑ), σε συνεργασία με τη Στρατιωτική Επιτροπή της ΕΕ, καταρτίζει ένα σχέδιο ανάπτυξης δυνατοτήτων ώστε να προσδιοριστούν οι ικανότητες και οι τομείς ανάπτυξης όπου πρέπει να δοθεί προτεραιότητα.

Ο τομέας της άμυνας είναι τομέας έντασης τεχνολογίας. Η πρωτοποριακή έρευνα και ανάπτυξη που συντελείται στον τομέα αυτό διαχέεται σε άλλους τομείς. Η άμυνα συνδέεται στενά με την ηλεκτρονική, τις τεχνολογίες πληροφοριών και επικοινωνιών, τις μεταφορές, τη βιοτεχνολογία και τη νανοτεχνολογία. Στο σύνολό τους, οι κλάδοι αυτοί αποτελούν πηγή ευκαιριών, καινοτομίας και τεχνογνωσίας και λειτουργούν ως φορέας ανάπτυξης σε όλους τους τομείς της οικονομίας.

Επιπλέον, πολλές από τις νέες τεχνολογίες, όπως το παγκόσμιο σύστημα εντοπισμού στόιγματος, το διαδίκτυο και η γεωσκόπηση, οι οποίες αναπτύχθηκαν για σκοπούς άμυνας αποτέλεσαν επίσης και παράγοντες ανάπτυξης σε μη στρατιωτικούς τομείς. Πρόκειται για μια διαδικασία που αποκτά ολοένα και περισσότερο αμφίδρομο χαρακτήρα, καθώς οι μη στρατιωτικοί τομείς συμβάλλουν με τη σειρά τους στην άμυνα (π.χ. ανάπτυξη λογισμικού). Αυτή η γόνιμη αλληλεπίδραση είναι σημαντική για την ευρωπαϊκή στρατηγική της Λισαβόνας για την ανάπτυξη και την απασχόληση.

Επιπροσθέτως, ο ακριβής ορισμός του εν λόγω τομέα καθίσταται δυσκολότερος διότι τα όρια μεταξύ της άμυνας, της ασφάλειας και των τεχνολογιών για μη στρατιωτικούς σκοπούς (π.χ. ηλεκτρονική, τηλεπικοινωνίες) γίνονται ολοένα και πιο ασαφή. Οι αποστολές διατήρησης/αποκατάστασης της ειρήνης και ο αντίκτυπος της τρομοκρατίας κατέστησαν λιγότερο σαφή το διαχωρισμό της εσωτερικής από την εξωτερική ασφάλεια και δημιούργησαν την ανάγκη να υπάρξει καλύτερος συντονισμός των πολιτικών στους τομείς αυτούς.

Ωστόσο, υπάρχουν σαφείς ενδείξεις ότι η ανάπτυξη της ευρωπαϊκής αμυντικής βιομηχανίας περιορίζεται λόγω ανεπαρκών πολιτικών και ελλιπούς νομοθετικού πλαισίου. Πρόσφατη έκδοση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου¹ έδειξε το υψηλό κόστος της «μη Ευρώπης» με τις διαφορετικές εθνικές κανονιστικές διατάξεις, διαδικασίες χορήγησης άδειας, καταλόγους ελέγχου των εξαγωγών, τη μη ανταλλαγή πληροφοριών κ.λπ. Το γεγονός αυτό έχει ως αποτέλεσμα πολλές γραφειοκρατικές διατυπώσεις και περιττές ενέργειες, δυσχεραίνει την καινοτομία, αυξάνει τις τιμές και βλάπτει την ανταγωνιστικότητα.

Η παρούσα ανακοίνωση παρουσιάζει μια στρατηγική για πιο ισχυρή και ανταγωνιστική ευρωπαϊκή αμυντική βιομηχανία. Λαμβάνει υπόψη τον ιδιαίτερο χαρακτήρα της βιομηχανίας αυτής και τη μοναδική σχέση της με τις κυβερνήσεις, αλλά υποστηρίζει ότι μπορούν να γίνουν πολλά για την αξιοποίηση του πλήρους δυναμικού της, έτσι ώστε να είναι αποδοτική από οικονομική άποψη για τα κράτη μέλη και να παράσχει τις απαραίτητες δυνατότητες με τρόπο αποδοτικό και αποτελεσματικό για την ΕΠΑΑ.

2. ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΣΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΤΗΣ ΑΜΥΝΤΙΚΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ

Κυρίαρχη θέση στον τομέα αυτό κατέχουν οι κυβερνήσεις ως ρυθμιστές, ιδιοκτήτες, ελέγχοντες μέτοχοι, χρηματοδότες της έρευνας και ανάπτυξης καθώς και ως κύριοι πελάτες. Παρ' όλα αυτά, στη διαμόρφωση των πολιτικών και του νομοθετικού πλαισίου λειτουργίας της εν λόγω βιομηχανίας εμπλέκονται πολλά άλλα μέρη. Οι πολιτικές άμυνας και ασφάλειας καθορίζονται από την Ευρωπαϊκή Ένωση, το ΝΑΤΟ και τα μεμονωμένα κράτη μέλη. Το ρυθμιστικό πλαίσιο διαμορφώνεται βάσει των απαιτήσεων των συνθηκών, των κοινοτικών πολιτικών και των κρατών μελών. Ο ΕΟΑ, στο πλαίσιο του οποίου συνεργάζονται τα κράτη μέλη και η Επιτροπή, αποσκοπεί στην παροχή στήριξης στο Συμβούλιο και τα κράτη μέλη στις προσπάθειες που καταβάλλουν για βελτίωση των ικανοτήτων άμυνας της Ευρώπης και για προώθηση της ευρωπαϊκής ΒΑΤΒ.

¹ «The Cost of Non-Europe in the Area of Security and Defence».

2.1. Χρηματοοικονομικές συνθήκες

Οι εθνικοί προϋπολογισμοί άμυνας είναι ο κατ' εξοχήν καθοριστικός παράγοντας που διαμορφώνει τις προοπτικές της αμυντικής βιομηχανίας. Οι προϋπολογισμοί αυτοί αντικατοπτρίζουν τις εθνικές πολιτικές και προτεραιότητες και τα τελευταία 20 έτη μετά το τέλος του Ψυχρού Πολέμου (ως «μέρισμα της ειρήνης») μειώθηκαν στο μισό (από 3,5% του ΑΕγχΠ τη δεκαετία του 1980 στον σημερινό μέσο όρο του 1,75%), γεγονός που έχει ως αποτέλεσμα τη μείωση του κύκλου εργασιών και της απασχόλησης. Σύμφωνα με τον ΕΟΑ², **δεν είναι πιθανή η αύξηση των συνολικών αμυντικών δαπανών στην Ευρώπη**. Οι επενδύσεις στην έρευνα και την τεχνολογία, η ανάπτυξη και οι προμήθειες αποτελούν πολύ μικρότερο μέρος του συνολικού προϋπολογισμού για την άμυνα στην Ευρώπη εν συγκρίσει με τις Ηνωμένες Πολιτείες. Παράλληλα, **σημειώθηκε άνοδος του κόστους του στρατιωτικού εξοπλισμού και οι ένοπλες δυνάμεις αναδιαρθρώθηκαν. Το γεγονός αυτό καθιστά ακόμη πιο επιτακτική την ανάγκη να βελτιωθεί η ανταγωνιστικότητα και να αξιοποιηθούν με τον καλύτερο δυνατό τρόπο οι χρηματικοί πόροι**.

Ενώ στο παρελθόν λίγα κράτη μέλη είχαν την οικονομική δυνατότητα να διατηρούν ολοκληρωμένη βάση αμυντικής τεχνολογίας και βιομηχανίας, οι μεμονωμένοι εθνικοί αμυντικοί προϋπολογισμοί δεν μπορούν πλέον να χρηματοδοτούν την ανάπτυξη μιας πλήρους σειράς προϊόντων ύψιστης ποιότητας και παρατηρούνται ολοένα και λιγότερα νέα εθνικά προγράμματα άμυνας.

Η μείωση των αμυντικών δαπανών στην Ευρώπη επηρέασε επίσης τις επενδύσεις στους τομείς της έρευνας και της τεχνολογίας. Στις ΗΠΑ ο προϋπολογισμός άμυνας είναι περίπου διπλάσιος από όλους τους ευρωπαϊκούς αμυντικούς προϋπολογισμούς μαζί και το 35% περίπου του συνολικού αυτού προϋπολογισμού διατίθεται στην έρευνα. Στην Ευρώπη το αντίστοιχο ποσοστό είναι μόνον 20%. Πέραν τούτου, οι προϋπολογισμός των ΗΠΑ όσον αφορά την έρευνα και την ανάπτυξη στον τομέα της άμυνας είναι έξι φορές μεγαλύτερος από αυτόν της Ευρώπης. Τέλος, οι επενδύσεις στην έρευνα και την ανάπτυξη στην Ευρώπη είναι κατακερματισμένες με αποτέλεσμα διπλές ενέργειες και σπατάλη περιορισμένων πόρων.

2.2. Κατακερματισμός της αγοράς

Παρά το γεγονός ότι η αμυντική παραγωγή συγκεντρώνεται σε έξι κράτη μέλη (Γερμανία, Ισπανία, Γαλλία, Ιταλία, Σουηδία και Ηνωμένο Βασίλειο), εταιρείες που παράγουν βοηθητικό εξοπλισμό και συστήματα υπάρχουν σε όλη την Ευρώπη. Ωστόσο, οι δαπάνες των κρατών μελών στο πλαίσιο του εξοπλιστικού τους προϋπολογισμού είναι, κατά μέσο όρο, εγχώριες σε ποσοστό 85%.

Οι ευρωπαϊκές κυβερνήσεις δείχνουν σαφή **προτίμηση στις δικές τους εθνικές αμυντικές βιομηχανίες**, όχι μόνον για να προστατεύσουν τις θέσεις απασχόλησης και να ενισχύσουν τις επενδύσεις, αλλά και για να εξασφαλίσουν την ασφάλεια των προμηθειών και των πληροφοριών. Τα κράτη μέλη διστάζουν να αποδεχθούν την αμοιβαία εξάρτηση. Κατά συνέπεια, οι παραγωγοί των άλλων κρατών μελών έχουν μόνον περιορισμένη ή καθόλου πρόσβαση στις εγχώριες αμυντικές αγορές. Το γεγονός αυτό έχει ως αποτέλεσμα πολλές περιττές ενέργειες, πράγμα που είναι εμφανές στα συνολικά 89 διαφορετικά προγράμματα όπλων στην ΕΕ σε σχέση με 27 μόνον στις ΗΠΑ.

² «Long-term vision – A perspective on industry», εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο του ΕΟΑ τον Σεπτέμβριο του 2006.

Επιπροσθέτως, το άρθρο 296 επιτρέπει στα κράτη μέλη να μην τηρούν τους κανόνες της εσωτερικής αγοράς για λόγους εθνικής ασφάλειας. Πιο συγκεκριμένα, τα κράτη μέλη δεν υποχρεούνται να παρέχουν πληροφορίες, τη διάδοση των οποίων θεωρούν αντίθετη προς ουσιώδη συμφέροντα ασφαλείας τους, και δύνανται να λαμβάνουν μέτρα που αφορούν «την παραγωγή ή εμπορία όπλων, πυρομαχικών και πολεμικού υλικού» και τα οποία είναι αναγκαία για την προστασία ουσιωδών συμφερόντων της ασφαλείας τους. Ωστόσο, τα μέτρα αυτά δεν πρέπει «να αλλοιώνουν τους όρους του ανταγωνισμού εντός της κοινής αγοράς σχετικά με τα προϊόντα που δεν προορίζονται για στρατιωτικούς ειδικά σκοπούς».

Οι εγχώριες αγορές για προϊόντα της αμυντικής βιομηχανίας είναι κατακερματισμένες στην Ευρώπη για τους εξής λόγους:

- Τα κράτη μέλη επικαλούνται κατά κόρον το άρθρο 296 προκειμένου να **εξαιρέσουν τις αμυντικές συμβάσεις από τους κανόνες της ΕΕ για τη σύναψη δημοσίων συμβάσεων**, παρά το γεγονός ότι το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο έκρινε ότι η χρήση της εξαίρεσης πρέπει να είναι περιορισμένη σε εξαιρετικές, σαφώς καθορισμένες και μεμονωμένα αιτιολογημένες περιπτώσεις.
- Τα εθνικά συστήματα **ελέγχου των μεταφορών αμυντικού εξοπλισμού** στο εσωτερικό της ΕΕ δεν κάνουν διαχωρισμό μεταξύ των εξαγωγών προς τρίτες χώρες και των μεταφορών μεταξύ των κρατών μελών. Αυτό συνεπάγεται περιττές γραφειοκρατικές διατυπώσεις οι οποίες κοστίζουν στις επιχειρήσεις πάνω από 400 εκατομμύρια ευρώ ετησίως. Αυτές οι υψηλές δαπάνες περιορίζουν ακόμη περισσότερο τις ευκαιρίες για τις ανταγωνιστικές μικρομεσαίες επιχειρήσεις-υπεργολάβους άλλων κρατών μελών.
- Η νομοθεσία που διέπει τον **έλεγχο αμυντικών πόρων στρατηγικής σημασίας**, την οποία ορισμένα κράτη μέλη έχουν εξειδικεύσει τα τελευταία έτη (π.χ. το Ηνωμένο Βασίλειο το 2002, η Γερμανία το 2004 και η Γαλλία το 2005) και η οποία συχνά δεν λαμβάνει υπόψη την ευρωπαϊκή διάσταση.
- Μη συχνή και ad hoc συνεργασία και συντονισμός μεταξύ των κρατών μελών όσον αφορά τον ορισμό των απαιτήσεων, την έρευνα και την ανάπτυξη ή τα κοινά προγράμματα παραγωγής. Ο αρνητικός αντίκτυπος του καθορισμού των **αμυντικών απαιτήσεων** σε εθνικό επίπεδο ενισχύεται περαιτέρω με τη χρήση μη εναρμονισμένων **προτύπων** που δυσχεραίνουν τη συνεργασία στον τομέα της έρευνας και της ανάπτυξης και των προγραμμάτων παραγωγής.
- Η στρέβλωση που προκαλείται από τις **απαιτήσεις για αντισταθμιστικά οφέλη** (διατάξεις χορήγησης αποζημίωσης) που πολλά κράτη μέλη εξακολουθούν να επιβάλλουν στις αμυντικές προμήθειες. Παρά το γεγονός ότι συχνά λέγεται πως οι απαιτήσεις αυτές συμβάλλουν στη διατήρηση των αμυντικών δαπανών και πως σε ορισμένο βαθμό αντικατοπτρίζουν τις αδυναμίες της σημερινής δομής της ευρωπαϊκής αμυντικής βιομηχανίας και αγοράς, υπάρχει ο κίνδυνος ότι τα κράτη-αγοραστές ενδιαφέρονται λιγότερο για την ανταγωνιστικότητα του προϊόντος απ' ό,τι για την ελκυστικότητα των προτεινόμενων αντισταθμιστικών οφελών.

2.3. Εξωτερικές αγορές

Οι ευρωπαϊκές κυβερνήσεις δεν τελούν υπό κανέναν περιορισμό όσον αφορά την επιλογή των εμπορικών εταίρων τους στον τομέα της άμυνας. Αυτό σημαίνει ότι, παρά τη σαφή προτίμηση στην εγχώρια βιομηχανία, σημαντικό μέρος του ευρωπαϊκού αμυντικού εξοπλισμού είναι εισαγόμενο, ιδιαίτερα από τις ΗΠΑ. Μολονότι οι περισσότερες ευρωπαϊκές αγορές είναι ανοικτές για τους κατασκευαστές των ΗΠΑ, οι ευρωπαίοι παραγωγοί έρχονται συχνά αντιμέτωποι με κλειστές πόρτες όταν προσπαθούν να εξαγάγουν τα αμυντικά τους προϊόντα προς τις ΗΠΑ. Αυτό καθιστά δυσκολότερο για τις ευρωπαϊκές αμυντικές βιομηχανίες τον καταμερισμό του κόστους και τη διατήρηση και ανάπτυξη της εμπειρογνωμοσύνης τους στον τομέα του σχεδιασμού.

2.4. Συμπέρασμα

Η βελτίωση της μακροπρόθεσμης ανταγωνιστικότητας έχει καθοριστική σημασία για την ευρωπαϊκή αμυντική βιομηχανία και για τα φιλόδοξα σχέδια άμυνας και ασφάλειας της Ευρώπης. Η περαιτέρω βιομηχανική προσαρμογή πρέπει να στοχεύει στη μεγαλύτερη εξειδίκευση και, κατ' επέκταση, σε μια πιο ολοκληρωμένη αλυσίδα εφοδιασμού και ανταγωνιστική ευρωπαϊκή BATB.

Έως τώρα η προσαρμογή της αμυντικής βιομηχανίας συντελέσθηκε κυρίως σε εθνικό επίπεδο. Μολονότι υπήρξαν ορισμένες επιτυχείς διασυνοριακές συγχωνεύσεις στο εσωτερικό της ΕΕ, το μεγαλύτερο μέρος της ευρωπαϊκής συνεργασίας είχε περισσότερο τη μορφή κοινών προγραμμάτων ή εγχειρημάτων με περιορισμένο αντίκτυπο στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας. Λόγω αυτού, επιβραδύνθηκε η εδραίωση, η εξειδίκευση, ο εκσυγχρονισμός και η αναδιάρθρωση της ευρωπαϊκής αμυντικής βιομηχανίας και περιορίστηκε η ελευθέρωση του κεφαλαίου έτσι ώστε να χρησιμοποιηθεί πιο παραγωγικά σε άλλους τομείς της οικονομίας.

Καθώς η βιομηχανία θα προσπαθεί να προσαρμοσθεί σε ένα περιβάλλον όπου σπανίζουν τα νέα αμυντικά προγράμματα και οι δαπάνες για έρευνα και επενδύσεις είναι σχετικά χαμηλές, θα γίνεται ολοένα και πιο δαπανηρό να διατηρηθούν η ικανότητα παραγωγής και, το πιο σημαντικό από στρατηγική άποψη, οι δυνατότητες έρευνας και ανάπτυξης στην Ευρώπη. Ήδη παρατηρείται «μετανάστευση» των κεφαλαίων προς τις ΗΠΑ και αλλού με επιδίωξη τα μεγαλύτερα κέρδη από επενδύσεις.

Αυτή η προσέγγιση δεν μπορεί να συνεχισθεί εάν η Ευρώπη επιθυμεί να διατηρήσει μια δυναμική και ουσιαστική BATB. Εάν οι πολιτικές παραμείνουν ως έχουν, η ευρωπαϊκή βιομηχανία κινδυνεύει να γίνει φορέας εξειδικευμένης δραστηριότητας που προμηθεύει κυρίως μη ευρωπαίους εντολοδόχους, γεγονός που θα θέσει σε κίνδυνο την ικανότητα της βιομηχανίας να αναπτύσσει αυτόνομα τα μέσα που απαιτούνται για την ΕΠΑΑ.

Είναι απαραίτητο να εφαρμοσθεί μια δυναμική στρατηγική βελτίωσης της κατακερματισμένης προσέγγισης που ακολουθεί σήμερα η Ευρώπη ως προς την αμυντική βιομηχανία. Μια στρατηγική που να αυξάνει την ανταγωνιστικότητα της αμυντικής βιομηχανίας, να την προετοιμάζει για τις μελλοντικές προκλήσεις, να προωθεί την ικανότητά της για καινοτομία, να διατηρεί και να δημιουργεί περισσότερες θέσεις απασχόλησης υψηλής ποιότητας και να αναπτύσσει περαιτέρω το σημερινό της δυναμικό.

3. ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΑΜΥΝΤΙΚΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ

Στο κεφάλαιο αυτό παρουσιάζεται **ευρύ φάσμα μέτρων** τα οποία θα αποτελέσουν τη βάση για τη συνέχιση της στενής και αποτελεσματικής συνεργασίας της Επιτροπής με τους εταίρους της, ιδιαίτερα τον ΕΟΑ, προκειμένου να επιτευχθεί το καλύτερο αποτέλεσμα. Τα μέτρα αυτά αποσκοπούν στη βελτίωση του γενικότερου συντονισμού, στην ενίσχυση της εσωτερικής αγοράς για τα αμυντικά προϊόντα και στην προώθηση της απαραίτητης διαδικασίας προσαρμογής και εκσυγχρονισμού της Ευρώπης.

3.1. Πολιτικές για τη βελτίωση της λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς αμυντικών προϊόντων

3.1.1. Νέα νομοθεσία

Η Επιτροπή θεωρεί ότι η βελτίωση της λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς αμυντικών προϊόντων συνιστά προτεραιότητα. Η παρούσα ανακοίνωση συνοδεύεται για το λόγο αυτό από πρόταση οδηγίας σχετικά με τις μεταφορές αμυντικών προϊόντων εντός της ΕΕ καθώς και από πρόταση οδηγίας για τις αμυντικές προμήθειες. Σκοπός και των δύο αυτών προτάσεων είναι η σταδιακή εδραίωση μιας ευρωπαϊκής αγοράς αμυντικού εξοπλισμού (ΕΑΑΕ): μιας αγοράς όπου προμηθευτές που έχουν την έδρα τους σε ένα κράτος μέλος θα μπορούν να εξυπηρετούν, χωρίς περιορισμούς, όλα τα κράτη μέλη. Οι προτάσεις αυτές παρέχουν ένα θεμελιώδες πλαίσιο για τη δημιουργία πιο ανταγωνιστικής και ισχυρής αμυντικής βιομηχανίας και πρέπει να τεθούν σε εφαρμογή το συντομότερο δυνατόν.

Η πρόταση οδηγίας σχετικά με τις μεταφορές αμυντικών προϊόντων εντός της ΕΕ θα διευκολύνει τις μεταφορές καταργώντας τις περιττές γραφειοκρατικές διατυπώσεις. Οι κυβερνήσεις της ΕΕ που συνεργάζονται με προμηθευτές που έχουν την έδρα τους σε άλλο κράτος μέλος θα αποκτήσουν μεγαλύτερη ασφάλεια στις προμήθειές τους. Μειώνοντας σε σημαντικό βαθμό τις δαπάνες για απόκτηση άδειας και επιτρέποντας σε όσους ενσωματώσουν το σύστημα να ανοίξουν τις αλυσίδες εφοδιασμού τους με πιο προβλέψιμους όρους, οι νέοι κανόνες θα αυξήσουν τις ευκαιρίες για τις ανταγωνιστικές μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) να προμηθεύουν εξαρτήματα ή υποσυστήματα ενισχύοντας κατ' αυτόν τον τρόπο το δυναμισμό της ευρωπαϊκής αγοράς.

Η προτεινόμενη οδηγία για τις αμυντικές προμήθειες θα καταστήσει πιο ανοικτές και ανταγωνιστικές τις αγορές αμυντικών προϊόντων στην ΕΕ, λαμβάνοντας υπόψη συγκεκριμένα χαρακτηριστικά, όπως η ασφάλεια των προμηθειών και η ασφάλεια των πληροφοριών. Θα μειώσει τις διαφορές των κανονιστικών ρυθμίσεων στον τομέα αυτό. Θα αυξήσει τον ανταγωνισμό και τη διαφάνεια και, συνεπώς, θα βοηθήσει τις ΜΜΕ να εντοπίζουν και να υποβάλλουν προσφορές για υπεργολαβίες. Χάρη στους νέους κανόνες που θα εφαρμόζονται στις προμήθειες όπλων, πυρομαχικών και πολεμικού υλικού καθώς και σε ορισμένους ευαίσθητους μη στρατιωτικούς εξοπλισμούς ασφάλειας, η παρούσα πρωτοβουλία αναμένεται να συμβάλει στον περιορισμό της χρήσης του άρθρου 296 σε εξαιρετικές περιπτώσεις μόνον, όπως έχει αποφανθεί το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο, και να αξιοποιήσει προηγούμενες ενέργειες της Επιτροπής³ και του ΕΟΑ για το άνοιγμα των αγορών αμυντικών προϊόντων.

³ COM(2006) 779.

3.1.2. Άλλα μέτρα

Η λειτουργία του ΕΑΑΕ μπορεί να βελτιωθεί περισσότερο εάν ελαχιστοποιηθούν άλλα **εμπόδια στην ολοκλήρωση της αγοράς της αμυντικής βιομηχανίας**.

Η Επιτροπή θα **προωθήσει τη χρήση κοινών προτύπων** ώστε να διευκολυνθεί το άνοιγμα των αγορών αμυντικών προϊόντων. Η Επιτροπή έφερε σε επαφή ενδιαφερόμενους παράγοντες με στόχο την κατάρτιση ενός εγχειριδίου τυποποίησης στον τομέα της άμυνας και συνεργάζεται με τον ΕΟΑ για να προωθήσει τη χρήση του. **Καλεί τα κράτη μέλη να χρησιμοποιούν πλήρως το εγχειρίδιο αυτό στο πλαίσιο των αμυντικών τους προμηθειών**.

Η αποτελεσματικότητα της νέας οδηγίας για τις μεταφορές στο εσωτερικό της ΕΕ και της οδηγίας για τις αμυντικές προμήθειες θα ενισχυθεί εάν υπάρξει **μεγαλύτερη αμοιβαία εμπιστοσύνη μεταξύ των κρατών μελών**. Για το σκοπό αυτό, είναι απαραίτητο να καθιερωθεί ένα κοινό καθεστώς ικανοποιητικών εγγυήσεων, με δυνατότητες επαλήθευσης, τόσο όσον αφορά τη χρηματοδότηση της ανάπτυξης τεχνολογιών όσο και αναφορικά με θέματα διανομής. Το καθεστώς αυτό, το οποίο θα αποσκοπεί στην ασφάλεια των προμηθειών και των βιομηχανικών πληροφοριών, θα πρέπει ίσως να τεθεί σε εφαρμογή σταδιακά, ξεκινώντας από τα κράτη μέλη που είναι ήδη έτοιμα να αποδεχθούν την αμοιβαία εξάρτηση, βαίνοντας όμως παράλληλα προς ένα καθεστώς που θα καλύπτει τελικά όλα τα κράτη μέλη. Από το 2008 η Επιτροπή θα **διερευνήσει, σε στενή συνεργασία με τα κράτη μέλη, τις δυνατότητες εφαρμογής ενός ευρωπαϊκού συστήματος για την ασφάλεια των πληροφοριών**, το οποίο θα επιτρέπει την ανταλλαγή ευαίσθητων πληροφοριών μεταξύ των κρατών μελών και των ευρωπαϊκών εταιρειών. Στο πλαίσιο της άσκησης αυτής θα εξετασθούν το πιθανό πεδίο εφαρμογής, το περιεχόμενο και η μορφή του συστήματος αυτού.

Οι υφιστάμενες **ετερόκλητες εθνικές διατάξεις που διέπουν τον έλεγχο των στρατηγικών αμυντικών πόρων** δυσχεραίνουν την ολοκλήρωση, την αποφυγή περιττών ενεργειών και την ανάπτυξη πιο αποτελεσματικών βιομηχανιών. Ενδέχεται επίσης στο μέλλον να αποδειχθούν ζημιογόνες για τον **έλεγχο των πόρων σε μια αλυσίδα εφοδιασμού με μεγαλύτερη ευρωπαϊκή διάσταση**. Είναι σαφής η ανάγκη να επιτευχθεί ισορροπία μεταξύ της ελευθερίας των επενδύσεων και της προστασίας των συμφερόντων ασφαλείας όσον αφορά τον έλεγχο του υλικού και άλλων πόρων που θεωρούνται σημαντικοί. Το 2008 η Επιτροπή θα ξεκινήσει μια **μελέτη για τον τρόπο ελέγχου των πόρων στο μέλλον**, έτσι ώστε να εξασφαλισθεί ο ανταγωνιστικός χαρακτήρας των προμηθειών σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Στο πλαίσιο της μελέτης αυτής, θα εξετασθεί μια σειρά επιλογών που μπορεί να κάνει η Ευρώπη για τη διατήρηση των ουσιωδών συμφερόντων της στον τομέα της άμυνας και της ασφαλείας.

Η Επιτροπή θα συνεχίσει να χρησιμοποιεί, κατά περίπτωση, τις σχετικές διατάξεις της Συνθήκης και τα νομικά μέσα που έχει στη διάθεσή της προκειμένου να **εξασφαλίσει συνθήκες θεμιτού ανταγωνισμού** για τα προϊόντα της αμυντικής βιομηχανίας και να αποφύγει στρεβλώσεις του ανταγωνισμού στις μη στρατιωτικές αγορές.

- Από οικονομική άποψη, όλα τα **αντισταθμιστικά οφέλη** είναι δυνατόν να στρεβλώνουν τη λειτουργία των αγορών και να δυσχεραίνουν την ολοκλήρωση των ευρωπαϊκών αγορών αμυντικών προϊόντων. Για το λόγο αυτό, ο απώτερος στόχος είναι η δημιουργία συνθηκών αγοράς και μιας ευρωπαϊκής BATB, ώστε η πρακτική αυτή να μην είναι πλέον απαραίτητη και να μη θίγεται η ανταγωνιστικότητα των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων σε σύγκριση με προμηθευτές τρίτων χωρών.

- Το σταδιακό άνοιγμα της αγοράς με παράλληλη βελτίωση της ασφάλειας των προμηθειών μεταξύ των κρατών μελών και ικανοποιητικούς κανόνες προμηθειών που θα εφαρμόζονται σε όλη την ΕΕ θα αυξήσει τη διαφάνεια και αναμένεται να μειώσει την ανάγκη για χρήση του άρθρου 296. Παρ' όλα αυτά, στο πλαίσιο της δημιουργίας ανοικτών αγορών, καθίσταται ακόμη πιο σημαντική η **εξασφάλιση συνθηκών θεμιτού ανταγωνισμού**. Κατά συνέπεια, οι ενισχύσεις προς τις αμυντικές βιομηχανίες πρέπει να γίνουν απολύτως διαφανείς έτσι ώστε να σφυρηλατηθεί η απαραίτητη αμοιβαία εμπιστοσύνη.

3.2. Πολιτικές για τη βελτίωση του γενικότερου συντονισμού

Τα κράτη μέλη πρέπει να αναλάβουν τις ευθύνες τους έτσι ώστε να παράσχουν από κοινού στην ΕΠΑΑ τα βιομηχανικά και τεχνολογικά μέσα που χρειάζεται. Τα κράτη μέλη δίνουν σημασία στη στρατιωτική τους ικανότητα και θα μπορούσαν να επιτύχουν τις καλύτερες δυνατές επιδόσεις μέσω της ανταλλαγής και της συνένωσης των πόρων των ευρωπαϊκών μη στρατιωτικών και στρατιωτικών προγραμμάτων, αξιοποιώντας την τεχνολογία πολλαπλής χρήσης και τα κοινά πρότυπα για την επίτευξη οικονομικά αποδοτικών λύσεων.

3.2.1. Συγκέντρωση της ζήτησης

Ως εκ τούτου, απαιτείται **ανταλλαγή ιδεών σε μόνιμη βάση σχετικά με το σχεδιασμό και τις επενδύσεις στον τομέα της άμυνας**. Αυτό σημαίνει ότι πρέπει να υπάρξει μεγαλύτερη διαφάνεια μεταξύ των κρατών μελών και προθυμία από μέρους τους να επικεντρώνονται σε λιγότερες δραστηριότητες απ' ό,τι σήμερα, εστιάζοντας την προσοχή τους σε κέντρα αριστείας τα οποία πρέπει να προκύψουν μέσα από μια διαδικασία της οποίας θα ηγείται κατά κύριο λόγο η αγορά. Δεδομένου ότι, στον τομέα της άμυνας, οι χρονικές περίοδοι για την έρευνα και την ανάπτυξη, η διάρκεια ζωής των προϊόντων και οι περίοδοι των αναβαθμίσεων εν χρήσει είναι μακρές, ένα σημαντικό πρώτο βήμα για το συντονισμό της ζήτησης είναι η **ευθυγράμμιση του χρονοδιαγράμματος των προμηθειών των κρατών μελών**. Ο ΕΟΑ εξετάζει επί του παρόντος τρόπους για την αντιμετώπιση του ζητήματος αυτού. Επιπροσθέτως, η διαφάνεια σε αμοιβαίο επίπεδο μεταξύ των κρατών μελών όσον αφορά τον μεσοπρόθεσμο και τον μακροπρόθεσμο αμυντικό τους σχεδιασμό θα καταστήσει δυνατό τον εντοπισμό των ευκαιριών για κοινά επενδυτικά σχέδια, συγκεντρωτικές αγορές και συνεκτική εξειδίκευση των εργασιών. Ο ΕΟΑ έχει ήδη ξεκινήσει να **συλλέγει πληροφορίες σχετικά με τις αμυντικές δαπάνες των κρατών μελών με σκοπό την προώθηση του συντονισμού των επενδύσεων και τη συγκέντρωση της ζήτησης**. Η εξέλιξη αυτή μπορεί επίσης να έχει ως αποτέλεσμα τον καθορισμό ευρωπαϊκών προγραμμάτων συνεργασίας, όπως αυτά που εφαρμόζονται σήμερα από τον Κοινό Οργανισμό Συνεργασίας στον τομέα των Εξοπλισμών (ΚΟΣΤΕ).

3.2.2. Συνένωση των επενδύσεων στον τομέα της έρευνας και της τεχνολογίας

Η Ευρώπη δαπανά επί του παρόντος λιγότερο από το 5% των κρατικών προϋπολογισμών άμυνας για έρευνα και ανάπτυξη⁴. **Η αύξηση του ποσοστού των αμυντικών δαπανών για έρευνα και ανάπτυξη θα είχε ως αποτέλεσμα τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας ενισχύοντας την ικανότητα της Ευρώπης για καινοτομία στον κλάδο της άμυνας.** Παράλληλα, είναι σημαντικό να βρεθούν τρόποι **συνένωσης των πόρων έρευνας και δικτύωσης** σε όλα τα επίπεδα –πολιτικό, βιομηχανικό και επιστημονικό– στον τομέα της άμυνας. Αυτό έχει ιδιαίτερη σημασία δεδομένου του αντικτύπου της συνεργασίας στον τομέα της έρευνας για τη μετέπειτα σύγκλιση των αγορών.

Οι ερευνητές στον τομέα της άμυνας αναπτύσσουν τεχνολογίες που συχνά είναι όμοιες με τις αντίστοιχες του μη στρατιωτικού τομέα στα στάδια πριν από την ανάπτυξη ορισμένων εφαρμογών. Για να αποφευχθούν περιττές ενέργειες και λαμβανομένων υπόψη των, ενδεχομένως ποικίλων, απαιτήσεων και προτεραιοτήτων πολιτικής στον τομέα της ασφάλειας και άμυνας των πολιτών, θα ήταν χρήσιμο να εντοπίζονται κατά τρόπο συστηματικό οι **συνέργειες μεταξύ των προγραμμάτων έρευνας και ανάπτυξης**, για παράδειγμα, μεταξύ του προγράμματος έρευνας του ΠΠ7 στον τομέα της ασφάλειας και των ερευνητικών δραστηριοτήτων των σχετικών με την άμυνα που προγραμματίζει ή συντονίζει ο ΕΟΑ.

Επιπλέον, τον Σεπτέμβριο του 2007 ξεκίνησε ένα **ευρωπαϊκό φόρουμ έρευνας και καινοτομίας στον τομέα της ασφάλειας**. Το 2009 το φόρουμ αυτό θα παρουσιάσει μια κοινή ατζέντα έρευνας στον τομέα της ασφάλειας η οποία θα παρέχει κατευθυντήριες γραμμές για τον προγραμματισμό της έρευνας στον τομέα της ασφάλειας σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο. Το εν λόγω φόρουμ θα ενισχύσει επίσης τους δημόσιους-ιδιωτικούς διαύλους επικοινωνίας στον τομέα της ευρωπαϊκής έρευνας για θέματα ασφάλειας και θα αυξήσει τη διαφάνεια και το συντονισμό μεταξύ των διαφόρων τρεχόντων προγραμμάτων και πρωτοβουλιών.

3.2.3. Ενίσχυση της θέσης των ΜΜΕ

Από μόνες τους οι ενέργειες που αναφέρονται στο σημείο 3.1.1. **θα ενισχύσουν τη θέση των ΜΜΕ.** Έχουν επίσης εισαχθεί συγκεκριμένες διατάξεις προκειμένου να ενθαρρυνθούν οι ΜΜΕ να συμμετάσχουν στο 7ο πρόγραμμα-πλαίσιο έρευνας στο θεματικό ερευνητικό πεδίο της ασφάλειας καθώς και μέσω της πρωτοβουλίας «έρευνα προς όφελος των ΜΜΕ». Μεταξύ άλλων, αυξήθηκε το μέγιστο ποσοστό απόδοσης για τις ΜΜΕ από 50% σε 75% και θεσπίστηκαν νέοι απλοποιημένοι κανόνες συμμετοχής. Προκειμένου να βοηθήσει τις ΜΜΕ να εντοπίζουν και να αξιοποιούν τις ευκαιρίες της αγοράς, **ο ΕΟΑ κατήρτισε έναν κώδικα ορθής πρακτικής στην αλυσίδα εφοδιασμού και μια ηλεκτρονική πύλη** ως συμπλήρωμα του κώδικα δεοντολογίας για την προμήθεια αμυντικού εξοπλισμού⁵. Η Επιτροπή θα παρακολουθεί στενά την εφαρμογή του κώδικα του ΕΟΑ για την ορθή πρακτική στην αλυσίδα εφοδιασμού καθώς και την εφαρμογή της οδηγίας για τις αμυντικές προμήθειες μετά την έκδοσή της.

⁴ 9 δισεκατομμύρια ευρώ επί συνολικού προϋπολογισμού 193 δισεκατομμυρίων ευρώ το 2005 για την ΕΕ-24.

⁵ <http://www.eda.europa.eu/ebbweb/>

3.3. Συνοδευτικές πολιτικές

Τα μέτρα που παρουσιάστηκαν ανωτέρω θα ενισχύσουν την ανταγωνιστικότητα της αμυντικής βιομηχανίας της Ευρώπης οδηγώντας σε μεγαλύτερη συνεργασία, εξειδίκευση και καινοτομία. Η ύπαρξη πιο ανταγωνιστικών αγορών θα έχει ως αποτέλεσμα την ανάδυση ισχυρότερων εταιρειών και τη δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης υψηλής ποιότητας.

3.3.1. Άνοιγμα των ξένων αγορών

Μια ισχυρή και ανταγωνιστική ευρωπαϊκή αμυντική βιομηχανία πρέπει επίσης να αξιοποιεί **οικονομικές ευκαιρίες εκτός της ΕΕ**. Ενώ λαμβάνεται υπόψη ο πιθανός αντίκτυπος των διαφορετικών εθνικών πολιτικών εξαγωγών, η αύξηση των πωλήσεων σε αγορές τρίτων χωρών θα ενισχύσει την αποδοτικότητα των επενδύσεων στον τομέα της έρευνας και της ανάπτυξης, στις εγκαταστάσεις παραγωγής και στο ανθρώπινο κεφάλαιο. Επί του παρόντος, η ευρωπαϊκή αμυντική βιομηχανία δεν δύναται στην ουσία να προμηθεύει την αγορά των ΗΠΑ παρά μόνον εάν διαθέτει εγκαταστάσεις παραγωγής εκεί. Αυτό οφείλεται σε κανονισμούς για την προάσπιση της εθνικής ασφάλειας, στην προτίμηση αμερικανικών αμυντικών προϊόντων («Buy American») και σε άλλα μέτρα. Ως εκ τούτου, **η ευρωπαϊκή αμυντική βιομηχανία συναντά δυσκολίες στην αξιοποίηση των οικονομικών ευκαιριών στις ΗΠΑ**, ενώ, αντίθετα, οι εταιρείες των ΗΠΑ έχουν ευκολότερη πρόσβαση στις ευρωπαϊκές αγορές.

Προκειμένου να βελτιωθεί η πρόσβαση της Ευρώπης στην αγορά των ΗΠΑ, είναι σημαντικό να **εξασφαλιστεί ότι η ευρωπαϊκή αμυντική βιομηχανία μπορεί να σταθεί δίπλα στους ανταγωνιστές της από τις ΗΠΑ όσον αφορά την καινοτομία και την ποιότητα**. Η εφαρμογή μιας πιο ευρωπαϊκής προσέγγισης σε θέματα συνεργασίας στο εσωτερικό της Ευρώπης είναι το πρώτο βήμα για τη μείωση της τεχνολογικής της εξάρτησης. Ιδιαίτερα η από κοινού ανάληψη δράσης **για τον προσδιορισμό και την ανάπτυξη σημαντικών τεχνολογικών και βιομηχανικών ικανοτήτων και η εξασφάλισή τους από την ΕΕ** θα ενισχύσει σε σημαντικό βαθμό την αξιοπιστία της και θα μειώσει το φόρτο εξαιτίας των περιορισμών ITAR (International Traffic in Arms Regulations).

Η σημασία της αγοράς των ΗΠΑ δεν πρέπει να αποσπά την προσοχή από εν δυνάμει προκλήσεις και ευκαιρίες που απορρέουν από τις ταχέως αναδυόμενες οικονομίες και την πιθανή επανεμφάνιση άλλων σημαντικών ανταγωνιστών. Προκειμένου να εξασφαλιστεί ότι οι ευρωπαϊκές εταιρείες θα αξιοποιήσουν αυτές τις οικονομικές ευκαιρίες, ενεργώντας στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού κώδικα δεοντολογίας για τις εξαγωγές όπλων, η **Επιτροπή παρουσίασε πρόσφατα μια ανανεωμένη στρατηγική πρόσβασης στις αγορές των αναδυόμενων οικονομιών**⁶. Στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας αυτής, η Επιτροπή θα εξετάσει τα σημαντικότερα εμπόδια στην πρόσβαση στις αμυντικές αγορές του εξωτερικού, όπως προσδιορίζονται στη βάση δεδομένων για την πρόσβαση στην αγορά.

⁶ COM(2007) 183.

3.3.2. Διαχείριση της αλλαγής

Η πρόβλεψη και η διαχείριση της αλλαγής καθώς και η αναδιάρθρωση έχουν θεμελιώδη σημασία για τη βιομηχανική πολιτική. Παρά το γεγονός ότι μια βιομηχανία που αντιμετωπίζει επιτυχώς τις προκλήσεις της αγοράς δημιουργεί νέες ευκαιρίες και οφέλη, είναι πιθανόν, **για συγκεκριμένες περιφέρειες και/ή κατηγορίες εργαζομένων, να υπάρχει κόστος προσαρμογής καθώς και απώλειες θέσεων απασχόλησης.**

Οι πιθανές οικονομικές και κοινωνικές συνέπειες της περαιτέρω ολοκλήρωσης της αγοράς στον τομέα της άμυνας πρέπει να αντιμετωπίζονται μέσω ενός ουσιαστικού κοινωνικού διαλόγου που διευκολύνει τη διαχείριση της αλλαγής και την αναδιάρθρωση. Αρκετές από τις μεταρρυθμίσεις που υιοθετήθηκαν στο πλαίσιο του σχεδίου δράσης για τις κρατικές ενισχύσεις 2005 και οι οποίες αφορούν, μεταξύ άλλων, τις περιφερειακές ενισχύσεις και τις ενισχύσεις για επαγγελματική εκπαίδευση, μπορούν να συμβάλλουν στην πρόβλεψη και την αντιμετώπιση των διαρθρωτικών αλλαγών. Το ίδιο ισχύει για τα διαρθρωτικά ταμεία και ιδιαίτερα για το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο.

3.3.3. Βελτίωση της διακυβέρνησης της αγοράς της ευρωπαϊκής αμυντικής βιομηχανίας

Με τη δημιουργία του **ΕΟΑ** η Ευρώπη επιβεβαίωσε την πρόθεσή της να παράσχει ένα αποτελεσματικό πλαίσιο για την προαγωγή και την ενίσχυση της συνεργασίας στον τομέα των εξοπλισμών καθώς και για την ανάπτυξη αμυντικών ικανοτήτων.

Το γεγονός ότι η Επιτροπή είναι μέλος του διοικητικού συμβουλίου του ΕΟΑ αποτελεί αναγνώριση του ρόλου της στον ευαίσθητο αυτό τομέα. Με τον τρόπο αυτό εξασφαλίζεται μια σταθερή βάση για το συντονισμό των διαφόρων ενεργειών. Πέραν τούτου, τόσο ο ΕΟΑ όσο και η Επιτροπή έχουν τη γνώμη ότι η ΕΕ χρειάζεται μια ανταγωνιστική αμυντική βιομηχανία, η οποία με τη σειρά της χρειάζεται μια ευρωπαϊκή αγορά.

Η πλήρης αξιοποίηση του δυναμικού της ΕΕ θα καταστεί δυνατή μόνον εάν υπάρξει αποτελεσματική συνεργασία μεταξύ όλων των ενδιαφερόμενων μερών. Η λύση έγκειται στη διεξαγωγή δομημένου διαλόγου με τους αρμόδιους φορείς των κρατών μελών στο πλαίσιο του δεύτερου πυλώνα της ΕΕ και του ΕΟΑ, τηρουμένης της υφιστάμενης κατανομής αρμοδιοτήτων, έτσι ώστε να βελτιστοποιηθούν οι συνέργειες σε όλους τους τομείς πολιτικής που έχουν αντίκτυπο στην ανταγωνιστικότητα της αμυντικής βιομηχανίας.

Για το σκοπό αυτό, η ΕΕ πρέπει να έχει τον κατάλληλο **διαθέσιμο** μηχανισμό που θα εξασφαλίζει, σε ευρωπαϊκό επίπεδο, την εξέταση των προκλήσεων και των ουσιαστικών ζητημάτων ασφάλειας και άμυνας, συμπεριλαμβανομένης της ανταγωνιστικότητας της βιομηχανίας και λαμβανομένης υπόψη της υφιστάμενης εθνικής εμπειρογνωμοσύνης, π.χ. «δεξαμενές σκέψης» (think tanks). Η Επιτροπή θα εξετάσει από κοινού με όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη ποια είναι τα καλύτερα μέσα για την επίτευξη των παραπάνω.

4. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Έχει έρθει η ώρα για ανάληψη αποφασιστικής δράσης με στόχο την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των ευρωπαϊκών αμυντικών βιομηχανιών. Πιο απλά, εάν συνεχίσουμε να ακολουθούμε τον ίδιο δρόμο, οι ευρωπαίοι πολίτες θα εξακολουθούν να καταβάλλουν υπερβολικές εισφορές και να έχουν μικρές σχετικά απολαβές στον τομέα της άμυνας και της ασφάλειας ενώ παράλληλα η ευρωπαϊκή αμυντική βιομηχανία θα χάσει το ανταγωνιστικό της πλεονέκτημα.

Η στρατηγική που παρουσιάζει η παρούσα ανακοίνωση θα δημιουργήσει καλύτερες συνθήκες για την ευρωπαϊκή αμυντική βιομηχανία έτσι ώστε να είναι έτοιμη να αντιμετωπίσει τις μελλοντικές προκλήσεις αυξάνοντας την ανταγωνιστικότητά της, προωθώντας την καινοτομία και αξιοποιώντας το υφιστάμενο δυναμικό, δημιουργώντας πιο θεμιτές συνθήκες στην αγορά και διατηρώντας και δημιουργώντας θέσεις απασχόλησης υψηλής ποιότητας. Η παρούσα στρατηγική σχεδιάστηκε προκειμένου να εξασφαλιστεί ότι η ευρωπαϊκή αμυντική βιομηχανία θα μπορεί να παράσχει τα καλύτερα μέσα ανάπτυξης της ΕΠΑΑ.

Τα κράτη μέλη, ο ΕΟΑ και η Επιτροπή πρέπει να προβούν στις απαραίτητες μεμονωμένες και συλλογικές ενέργειες για τη βελτίωση του συντονισμού μιας γενικότερης πολιτικής ενίσχυσης της εσωτερικής αγοράς όσον αφορά την ευρωπαϊκή αμυντική βιομηχανία. Η παρούσα ανακοίνωση σκιαγραφεί τη συμβολή της Επιτροπής στην επίτευξη αυτού του κοινού στόχου.